

عنوان مقاله:

دفاع از دست دادن کنترل؛ تحولات حقوقی قتل ناشی از تحریک شدید احساسات

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های حقوق کیفری، دوره 18، شماره 22 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 36

نویسندگان:

جمشید غلاملو - استادیار گروه حقوق جزا و جرم شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

سپیده میرمجیدی - استادیار پژوهشکده مطالعات سیاسی، روابط بین الملل و حقوق، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

دفاع از دست دادن کنترل، دفاعی نو و ویژه برای مرتکبانی است که بر اثر رفتارهای تحریک آمیز بزه دیده، کنترل خود را از دست داده و او را به قتل می رسانند و در صورت استناد موفقیت آمیز به این دفاع نسبی، به جای قتل عمدی به قتل غیر عمدی محکوم می شوند. این دفاع که عمدتاً در حقوق کشورهای با نظام کامن لایی مطرح، و در سال ۲۰۰۹ به موجب قانون عدالت و کارآگاهان پزشکی قتل به طور مشخص وارد قوانین کیفری انگلستان شد، جایگزین دفاع تحریک شده است. مسئله اصلی این مقاله بررسی این سؤال است که چرا دفاع تحریک نسخ شد و ماهیت و شرایط دفاع از دست دادن کنترل چیست؟ تحلیل این مسئله با رویکرد تطبیقی به حقوق کیفری ایران و با روش تحلیلی توصیفی نشان داد که در دفاع جدید تلاش شده است تا مشکلات دفاع سنتی تحریک برطرف شود. گرچه در هر دو دفاع، از دست دادن کنترل رکن اساسی است، اما برای مثال، محرک ترس از خشونت شدید که در دفاع تحریک، محرک واجد شرایطی برای دفاع محسوب نمی شد، اکنون همانند محرک خشم پذیرفته شده و شرط ناگهانی بودن از دست دادن کنترل نیز حذف شده است. با وجود این، در عمل همچنان برخی مشکلات و موانع استناد به این دفاع برای برخی مرتکبان باقی است که مهم ترین آن ها تاکید زیاد بر از دست دادن کنترل و اتخاذ معیار نوعی برای احراز آن است. به نظر می رسد شاید آگاهانه، تصمیم گیری و حل بسیاری از جزئیات به قضات و هیئت منصفه واگذار شده است تا آن ها با در نظر گرفتن تمامی واقعیت های هر پرونده، تصمیمی عادلانه بگیرند. همچنان که به رغم عدم پیش بینی دفاع از دست دادن کنترل در قوانین جزایی ایران، دادگاه ها در عمل به آن بی توجه نبوده و گاه تلاش کرده اند با تفسیرهای موسع خود، از ظرفیت های قانونی موجود برای تبدیل قتل عمدی به قتل غیر عمدی (شبه عمدی) استفاده کرده و مرتکبان را از کیفر قصاص رها سازند.

کلمات کلیدی:

از دست دادن کنترل، تحریک، دفاع، خشونت، قتل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1485952>

